

Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi
Güvenlik Bilimleri Enstitüsü
Güvenlik Bilimleri Dergisi, Mayıs 2023, Cilt:12, Sayı:1, 1-24
doi:10.28956/gbd.1196748

Gendarmerie and Coast Guard Academy
Institute of Security Sciences
Journal of Security Sciences, May 2023, Volume:12, Issue:1, 1-24
doi:10.28956/gbd.1196748

Makale Türü ve Başlığı / Article Type and Title

Araştırma/ Research Article

Hindistan'ın Savaş Doktrini: Riskleri ve Fırsatları Yeniden Değerlendirmek
India's War Doctrine: Reassessing Risks and Opportunities

Yazar(lar) / Writer(s)

Ferhat Çağrı ARAS, Doktor Öğretim Görevlisi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İİBF, Uluslararası İlişkiler Bölümü, ferhatcagriaras@ktu.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2108-1981>
Ekber KANDEMİR, Dr, Serbest Araştırmacı, ekberkndmyr@gmail.com ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6211-2276>

Bilgilendirme / Acknowledgement:

-Yazarlar aşağıdaki bilgilendirmeleri yapmaktadırlar:
-Makalemizde etik kurulu izni ve/veya yasal/özel izin alınmasını gerektiren bir durum yoktur.
-Bu makalede araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur.

Bu makale Turnitin tarafından kontrol edilmiştir.
This article was checked by Turnitin.

Makale Geliş Tarihi / First Received :31.10.2022
Makale Kabul Tarihi / Accepted :25.05.2023

Atıf Bilgisi / Citation:

Aras F.Ç. ve Kandemir E., (2023). Hindistan'ın Savaş Doktrini: Riskleri ve Fırsatları Yeniden Değerlendirmek, *Güvenlik Bilimleri Dergisi*, 12(1), ss 1-24. doi:10.28956/gbd.1196748

HİNDİSTAN'IN SAVAŞ DOKTRİNİ: RİSKLERİ VE FIRSATLARI YENİDEN DEĞERLENDİRMEK

Öz

Bu makalenin amacı, Hindistan'ın Ortodoks saldırı doktrininin Hindistan'ın stratejik coğrafi konumundaki köklü değişiklikler karşısında bile ordusunu daha verimsiz bir araç hâline getirdiğini ve bu bağlamda son dönemdeki Hint ordusunun inovasyon ve yenileşme hareketlerinin bu doktrin ile neden daha verimsiz olacağı değerlendirmektedir. Hindistan'ın geçmişten gelen bağlantısızlık politikasının daha küresel ölçekte yeni bir boyutunu dış politikada uyguladığı son dönemde Hindistan'ın yeni bir doktrin ile bölgesel ve küresel çıkarlarını ve gücünü daha verimli kullanılabileceğinin tartışıldığı bu makaledeki temel varsayım, Hindistan'ın mevcut askerî doktrininin son dönemdeki askerî ve stratejik iş birlikleri ve yerleşme hareketleri ile dışa bağımlılığı azaltmayı hedeflediği dış politika izlencelerini verimli kalmayacağı ve yeni bir askerî doktrin ve vizyon geliştirilmesinin ortaya çıkaracağı riskler ve fırsatların yeni bir doktrin çerçevesinde tartışılması gerektiğidir. Bütün bu sınırlamalar ve çıkarımlar ışığında bu makale 3 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm, Hindistan'ın kara kuvvetlerini güvence altına almak üzerine geliştirdiği Ortodoks saldırı doktrini bağlamında Hindistan'ın askerî stratejisinin tarihini inceliyor. İkinci bölümde, 21.yy'da Hindistan'ın güvenlik paradigmasını altüst eden gelişmeler ve sonrasındaki statik ortamda izlenen askerî politikaların başarısızlığı ve bu başarısızlığın nedenlerini ve sonuçlarını analiz etmektedir. Son bölüm ise, Hindistan'ın askerî gücünün mevcut doktrinde diretilmesi durumunda neden başarısız olacağı ve yeni atılımların verimlilikle sonuçlanabilmesi için oluşturulması gereken yeni modern bir askerî doktrin için bazı analizler ve çıkarımlar üzerine değerlendirmeler yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Savaş Doktrini, Saldırı Doktrini, Güvenlik Çalışmaları, Askerî Güvenlik.

INDIA'S WAR DOCTRINE: REASSESSING RISKS AND OPPORTUNITIES

Abstract

The purpose of this article is to evaluate the fact that India's orthodox offensive doctrine has made its army a more inefficient tool even in the face of radical changes in India's strategic geographical position, and in this context, why the innovation movements of the Indian army in the recent period will be more inefficient with this doctrine. The primary assumption in this article, in which it is discussed that India can use its regional and global interests and power more efficiently with a new doctrine, is the central assumption of India's current military doctrine in the recent period when India has implemented a new dimension of its non-alignment policy on a more global scale in its foreign policy. Strategic cooperation, indigenization movements, and foreign policy programs aiming to reduce foreign dependency will not make the Indian military productive. The risks and opportunities that will arise from developing a new military doctrine and vision should be discussed within the framework of a new doctrine. Considering all these limitations and inferences, this article consists of three parts. The first chapter examines the history of India's military strategy in the context of India's orthodox doctrine of aggression to secure its ground forces. In the second part, the developments that overturned the security paradigms of India in the 21st century and the failure of the military policies followed in the static environment afterwards, and the causes and consequences of this failure are analyzed. In the last part, some analyzes and implications are made for why India's military power will fail if it insists on the current doctrine and for a new modern military doctrine that should be created so that breakthroughs can result in efficiency.

Keywords: India, war doctrine, offensive doctrine security studies military security

GİRİŞ

Bağımsızlığından günümüze ekonomisi ve nüfusu istikrarlı bir şekilde büyüyen Hindistan, 1,5 milyara yaklaşan nüfusu ile dünyanın en büyük demokratik ülkelerinden biri konumundadır. Bununla beraber, kalkınmanın sürekliliği ve korunması için bölgesel istikrar seviyesinin korunduğu ve geniş bir uzlaşma kültürüne sahip ülke konumunda olan Hindistan, kuruluşundan beri geleneksel olarak kapsamlı bir defansif savunma politikası izlemektedir. Ancak özellikle son 20 yıldaki askerî ilerlemeler, Pakistan ve Çin ile artan sınır çatışmaları ve kendisine karşı sergilenen muhalif tutumların artışı Hindistan'ın bu savunmacı bakış açısının yanında olası bölgesel bir çatışma ya da savaşı önleme stratejisi benimsemesini de beraberinde getirdi. Bunun yanında Hindistan'ın son dönemdeki kalkınma ve inovasyon programları sonucu ekonomisinin hızla büyümesi ve ülkenin dünyanın geri kalanındaki ekonomik, teknolojik ve politik gelişmelerden giderek daha fazla etkilenmesine ve uluslararası güvenlik ve stratejik iş birliklerindeki değişimlerin sonuçlarından ekonomisinin de olumlu ya da olumsuz anlamda etkilenmesine neden olmuştur. Hindistan'ın ulusal güvenlik stratejilerini şekillendiren bu gibi gelişmeler, küresel bağlamda komşu ülkeler ile ilişkilerinde de çeşitli farklılaşmalara yol açmıştır. Bununla birlikte nükleer silahlanmaların bölgede artması, Hindistan'ın ABD ve Rusya ile ilişkilerindeki çok yönlü ilerlemeler, Orta Asya ve Afganistan'daki istikrarsızlık, küresel terörizm, bölgede Çin ve Pakistan ile artan çatışma ortamı Hindistan'ın da askerî stratejilerinin yeni stratejik doktrinler çerçevesinde son dönemde baştan değerlendirilme gereksinimini de beraberinde getirmektedir.

Tarihsel bağlamda Hindistan'ın askerî stratejisine ülkenin kuzeyindeki tehditleri engellemeyi yöneten kara kuvvetleri hâkimdir. Hindistan'ın hava kuvvetlerindeki gücü, geleneksel olarak bağımsız bir stratejik politika izlemesinden de öte, günümüzde yalnızca ülkenin kara kuvvetlerini destekleyici bir yardımcı araç olarak kullanılmasını mümkün kılmaktadır (C. H. V. Singh, 2022). Hindistan'ın Hint-Pasifik okyanusunda kayda değer bir denizcilik ve nüfuz geçmişine sahip olmasına rağmen günümüze kadar gelinen dönemde önemli bir askerî deniz gücüne yönelik bir stratejisi bulunmamaktadır. Tarihsel bağlamda Hindistan'ın kara kuvvetlerine atfedilen önemin iki önemli nedeni bulunmaktadır. Bunlardan ilki Pakistan ve Çin ile olan sınır muhalefetleri sebebiyle bu iki ülkeye sınır bölgelerde sürekli yaşanan anlaşmazlıkların getirdiği çatışmacı ortam neticesinde yaşanan savaşlar ile ilgilidir. Bunun sonucunda da Hindistan, bağımsızlığından beri askerî kanadını modernleştirme üzerine kurgulamış ve tüm yenileşme çalışmalarını kara

kuvvetlerine ağırlık verecek şekilde gerçekleştirmiştir. Hindistan'ın bugün bile en büyük güvenlik tehditleri Jammu ve Keşmir'in kuzey bölgelerindeki sınır ötesi terörizmden ve Çin ile olan tartışmalı sınırlarındaki periyodik saldırılardan kaynaklanmaktadır. Sınırdaki bu ortamda güvenliğini sağlamak ve herhangi bir sızıntıyı engellemek için Hindistan ordusu askerî bütçeden ve kaynaklardan gün geçtikçe daha büyük oranda pay almaktadır. İkinci büyük önem atfı ise özellikle ülkenin güneydoğusunda kalan bölgelerdeki ayrılıkçı faaliyetler ve radikal grupların varlığı neticesinde artan terör faaliyetlerinin yarattığı tehditlerle alakalıdır (Yadav, 2021). Bu iki temel sebepten ötürü Hindistan'ın hibrit bir kıtasal deniz gücü potansiyeli olmasına rağmen bir zorunluluk olarak ülkenin güvenlik politikalarına kara kuvvetleri daha çok hâkimdir.

Hintli ünlü stratejist Tarapore'nin daha da spesifikleştirerek detaylandığı kuramlar bakımından günümüzde Hindistan'ın askerî stratejilerine Ortodoks bir saldırının hâkim olduğu aşikârdır. Düşman topraklarına direk saldırılarla sıcak bir çatışma ortamı yerine mevcut statükoda toprak bütünlüğünü korumaya yönelik caydırıcılığı artırma ve saldırılara karşı güç kullanmayı öngören bu doktrin, genellikle kara kuvvetleri haricindeki diğer askerî hizmetlerin kara kuvvetlerini destekleyici faaliyet kapsamında organize edilmesini öngörmektedir (Tarapore, 2020). Bu doktrin, mevcut askerî düzenin özerk bir şekilde faaliyet gösteren askerî kanadın ana gücünün silahlı kara kuvvetleri olması bakımından Ortodoks'tur. Her ne kadar bu doktrin düşmana cezai bir maliyet dayatmak gibi saldırgan bir askerî hedefi olmasa da, bu hedefin genellikle savaş ya da çatışma sonrası müzakerelerde avantaj sağlamak amacıyla toprak ele geçirme hedefi göz önünde bulundurulduğunda, bölgesel savunmanın statükoyu koruyucu bir vizyonu olduğu göz önünde bulundurulurken Hint ordusunun güç kullanımının çizgilerini belirleyici bir dizi ilkeyi temsil etmesi bakımından da geçerli ve önemli bir doktrindir.

Bu makale, Hindistan'ın Ortodoks saldırı doktrinini inatçı egemenliğinin Hindistan'ın stratejik coğrafi konumundaki köklü değişiklikler karşısında bile ordusunu daha verimsiz bir araç hâline getirdiğini ve bu bağlamda son dönemdeki Hint ordusunun inovasyon ve yenileşme hareketlerinin bu doktrin ile daha da verimsiz kılınacağını savunmaktadır. Hindistan'ın geçmişten gelen bağlantısızlık politikasının küresel ölçekte yeni bir boyutunu dış politikada uyguladığı son dönemde yeni bir doktrin ile bölgesel ve küresel çıkarlarını ve gücünü daha verimli kullanılabileceğinin tartışıldığı bu makalede temel varsayım; Hindistan'ın mevcut askerî doktrininin son dönemdeki askerî ve stratejik iş birliklerini ve yerleşme hareketleri ile dışa bağımlılığı azaltmayı hedeflediği dış politika manevralarını

verimli kılmayacağı ve yeni bir askerî doktrin ve vizyon geliştirilmesinin gerekliliği üzerinedir.

Hindistan'ın Kargil bölgesindeki son savaşından günümüze ortalama 20-25 yıl gibi bir süre geçmiştir. Hint ordusu, bağımsızlığından beri herhangi bir topyekûn savaşa dâhil olmasa da irili ufaklı birçok sınır çatışmasına dâhil olmuş ve bu süreçte Hindistan'ın güvenlik paradigmasını üç büyük stratejik eğilim belirlemiştir: bunlar nükleer caydırıcılık, askerî inovasyon ve Çin'in küresel yayılmacılığıdır. Hindistan'ın kuzey sınırlarındaki askerî güç dengesi göz önünde bulundurulduğunda, Hindistan savaş alanında başka bir dengeleyici devlet olmadan ne Pakistan'a ne de Çin'e kesin olarak üstünlük sağlaması mümkündür. Böyle bir savı kabul etmeden Hindistan'ın bu Ortodoks askerî doktrini, çatışma maliyetlerini karşılama hususunda kararlı olan bu iki devleti caydırma konusunda yeterli olamaz. Öte yandan Çin ve Pakistan'ın saldırgan askerî politikalarına sınırda devam etmesi nükleer güç kullanılması riskini de artırmaktadır. Hindistan'ın askerî doktrini, ülkenin toprak genişliği göz önünde bulundurulduğunda, büyük bir kara kuvvetleri yapılanmasının gerekliliğini de ortaya koymaktadır. Kıt kaynakların olduğu konjonktürel bir ortam da göz önünde bulundurulduğunda, askerî alanda yapılan yerleşme hareketleri ve dışa bağımlılığı azaltıcı programlar dâhilinde, Hindistan'ın askerî doktrininin de kara kuvvetlerini koruyucu ve sadece kara sınırlarındaki güvenliği sağlamaya yönelik bir atılımdan da öte askerî kanadın yekpare bir merkezden ve tüm savunma sanayisinin efektif kullanılmasını da sağlayacak yeni bir modern doktrin oluşturulması ihtiyacını gözler önüne sermektedir. Covid-19 Pandemisi döneminde ve sonrasında süreçte dünya üstündeki ekonomik krizlerin bulunduğu çatışmacı ortam, bu yeni doktrin de geliştirilebilmesi için makul bir fırsatı da beraberinde getirmektedir. Her ne kadar bu ortamdan Hindistan ekonomisi de yüksek oranda etkilense de, bölgede bu krizlerden en az etkilenen devlet Hindistan olmuştur.

Bütün bu sınırlamalar ve çıkarımlar ışığında bu makale üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde, Hindistan'ın kara kuvvetlerini güvence altına almak üzerine geliştirdiği Ortodoks saldırı doktrini bağlamında Hindistan'ın askerî stratejisi tarihi perspektiften incelenmiştir. İkinci bölümde, 21.yy'da Hindistan'ın güvenlik paradigmasını altüst eden gelişmeler ve sonrasında statik ortamda izlenen askerî politikaların başarısızlığı ile bu başarısızlığın nedenleri ve sonuçları analiz edilmiştir. Son bölümde ise, Hindistan'ın askerî gücünün son dönemde mevcut doktrinde diretilmesi durumunda neden başarısız olacağı ve yeni atılımların

verimlilikle sonuçlanabilmesi için oluşturulması gereken yeni modern askerî doktrin için bazı analizler ve çıkarımlar öne sürülmüştür.

1. HİNDİSTAN'IN ORTODOKS SALDIRI DOKTRİNİ; SINIRLARDA DÜZENİ SAĞLAMA ARAYIŞLARI

Bağımsızlığından Soğuk Savaş'ın sonuna kadar olan dönemde genel bağlamda bağlantısızlık politikası izleyen Hindistan, Sovyetler Birliğinin çöküşünden sonraki dönemde dış politikasında ciddi sorunlar ile karşılaşmıştır. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde Sovyetlerin vetosundan yoksun bir durumda kalan Hindistan, o dönemde uluslararası forumlardaki en büyük destekçisini de kaybetmiştir. Stratejik alanda yaşanan bu trajik değişim, Hindistan'ın uluslararası yönelimini de yeniden değerlendirmesi ve kendisini Doğu-Batı ayrımının dar jeopolitik sınırlarının da ötesinde ekonomik, sosyal ve askerî açıdan tekrar bir doktrin belirmesinin de önemi ortaya çıkarmaktadır (Hilali, 2001, s. 745). Yeni oluşturulacak bir strateji ile tek kutuplu bir dünya düzeninde daha az idealist ve ahlakçı bir doktrin belirlemeye yönelik bir girişim içine giren Hindistan, o dönemde değişken olan güvenlik ortamında Soğuk Savaş sonrası dünyanın karşı karşıya olduğu sorunlarda da kendi çıkarlarını koruma gayreti içine girmektedir.

1947'deki bağımsızlığından günümüze Hindistan'ın ekonomisi ve nüfusu istikrarlı bir şekilde büyümeye devam etmektedir. Birinci önceliği kuruluşundan beri sosyo-ekonomik açıdan kalkınmak olan Hindistan, bu hedefin sürdürülebilmesi için askerî açıdan güvende olabileceği bir bölgesel istikrar arayışı içerisindedir. Bu amaçla, Hindistan geleneksel olarak geniş çaplı bir savunma politikası izlemektedir. Ancak askerî gelişmelerin yanı sıra Çin ve Pakistan ile artan rekabet ve düşmanlıklar, geçmişten günümüze Hindistan'ı da sürekli savaşı önlemeye yönelik bir strateji geliştirmeye yönlendirmektedir. Hindistan'ın büyümesi ve kalkınması Asya'nın geri kalanını ekonomik, teknolojik ve politik olarak etkileyeceği görüşünden ötürü, Hindistan'ın uluslararası güvenlik doktrinlerindeki stratejik değişimleri mevcut statüko üzerinden değerlendirerek yeni bir doktrin oluşturulmaya çalışılmaktadır (Hagerty, 1991, s. 353). Fakat geçmişte oluşturulan doktrinler, teknolojinin gelişmesi ve dünya düzeninin küresel ölçekte artık daha hızlı değişmesi sonucu Hint alt kıtasında düzeni sağlayıcı bir yapı olmaktan çıkmış durumdadır.

Hindistan'ın kara kuvvetleri ülkenin kuruluşundan beri askerî doktrinlerin sürekli merkezinde yer almaktadır. Özellikle Hindistan ordusunun dâhil olduğu bütün savaşlarda güç kullanımı Ortodoks saldırı doktrini üzerinden ikame

edilmekte ve bu doktrinin temel felsefesi yüksek maliyetli bir misilleme tehdidi ile düşmanı saldırgan bir tavır almaktan caydıracağı mantığına dayanmaktadır (Clary, 2018, s. 107). Bu doktrin eski dönemlerde birkaç savaştan ve çatışmadan önce sürekli olarak uygulanmış ve örgütsel reformlar ve askerî eğitim yoluyla da düzenli olarak kurumsallaştırılmaya çalışılmıştır. Modern askerî örgütlenmelerde kara ordusu sürekli açık ara en büyük hizmet ve kaynaklara sahip olduğundan, bu doktrin Hindistan'da her savaşın ve çatışmanın en temelinde sürekli yer almaktadır (Mansingh, 1984, s. 290).

Ortodoks saldırı doktrini, ilk defa 1960'ların ortalarında Hint ordusuna İngiliz Raj'ın sınır savunma doktrininin ayrıntılarını öğreten iki deneyim ile işlevsel hâle getirilmeye çalışılmıştır (Tarapore, 2020, s. 5). Bu deneyimlerden ilki 1947'de başlayan birinci Keşmir çatışmasıdır. 1947-48'deki ilk Keşmir Savaşı, tartışmalı bölgenin kontrolünü ele geçirmek için yapılan hafif bir piyade çatışmasıdır. O dönemde Hindistan kısa bir süre içerisinde Srinagar ve Keşmir vadisinin kontrolünü eline geçirmiş, devam eden süreçte çoğu çatışma, çevredeki dağlık arazide meydana gelmiştir. Bu durumda hâliyle topyekûn bir savaş stratejisinin gerçekleşmemesi sonucunu doğurmuş ve konvansiyonel savaş bir asimetrik çatışmaya dönüşmüştür. Bununla birlikte Hindistan o dönemde Keşmir'de konuşlanabilmek için, hava kuvvetlerini bölgede kara kuvvetlerinin ilerleyebilmesi için bir savunma mekanizması olarak kullanmış ve bu durum kara kuvvetlerinin inisiyatifi ele geçirmesine ve Pakistan'da önce kara kuvvetlerine ait askerî varlıkların bölgeye konuşlanmasına yardımcı olmuştur (Mukherjee, 2022, s. 7). Hava kuvvetlerinden böyle bir destek ile yararlanılmasa belki de Hindistan'ın askerî operasyonları, o dönemde Keşmir'de başarısızlıkla sonuçlanacaktır. Fakat o dönemde hava harekâtları temelde bir saldırı gerçekleştirmek için değil kara kuvvetlerinin bölgede konuşlanmasını sağlamak için yapılmıştır (Clary, 2018, s. 106). Nitekim savaşın devamında Hindistan ilk olarak Jammu üzerinden kara iletişim hatlarını güvence altına alarak ateşkes dönemine kadar bu dağlık bölgede kontrolü ele almak için asimetrik çatışmalara devam etmiştir.

Bu doktrinin ikinci büyük deneyimi ise Çin ile yaşanan sınır çatışmalarıdır. İlk çatışmaların bir çıkmazla sonuçlanması sonrası Hindistan'ın 1962'de Çin'e karşı gerçekleştirdiği savaşta Hindistan ordusu ezici bir yenilgiyle mağlup olmuştu. Geniş bir cephede Çin saldırılarını püskürtmek için savaşan Hint ordusu, bir kez daha yüksek dağlık bölgelerde zorlu piyade savaşlarına girmek zorunda kalmıştı. İngiliz Raj'ın sınır savunma doktrininden bu savaşta da uygulayan Hint ordusu, genel anlamda sınırlarını korumak için bir saldırıya geçmeden önce düşman

hatlarının düzenini bozmak için yapılanmasını tekrar asimetrik bir çatışma düzenine göre ayarlamıştı (Mansingh, 1984). O dönemde Hintli komutanların temel hedefi sarp kayalıklardan oluşan bu bölgede kara kuvvetlerine düzenli ikmal sağlayarak savunmayı derinleştirmek üzerinedir (Maxwell, 2015, s. 110). Fakat bu ikilemede topçu desteğinin coğrafi koşullarda pek de mümkün olmayacağı düşünüldükten hava kuvvetleri kara kuvvetlerinin ikmali için kullanılmıştı. Aynı dönemde Hindistan'ın hava kuvvetleri Çin ordusuna karşı saldırı operasyonları yürütmek için herhangi bir şekilde kullanılmamıştı. Bu durumda Hindistan için savaşın kara kuvvetlerinin merkezinde bir strateji geliştirmesiyle sonuçlanmıştı (Lintner, 2018, s. 62). Nitekim savaş büyük bir hezayanla sonuçlanmış ve yıkıcı bir kayıp yaşanmıştı. Fakat o dönemde Hindistan ordusu bu Ortodoks savaş doktrinine tamamen bağlı kalmaya devam etmiş ve ilerleyen dönemlerde kara ordusu nüfusunu iki katına çıkararak ve aynı zamanda alınan bir kararla orduyu siyasi denetimden uzak tutarak tam bir özerk konuma getirmişti (Clary, 2018). Sonraki dönemlerde Hint ordusu bu Ortodoks saldırı doktrinine daha sadık bir şekilde hareket ederek sınırlarda yaşanan tüm çatışmalarda bu doktrini uygulamaya devam etmiştir. 1965'te Keşmir'de yaşanan ikinci savaşta; 1971'de Pakistan ile gerçekleşen savaşta, hatta 1980'lerde ve 1990'larda Güney Asya'da yaşanan birçok düzensiz çatışmada temelleri Raj'a dayanan bu savaş doktrininin izleri fazlasıyla görülebilmektedir.

Hindistan'ın orduda reform hareketlerinin de bu konjonktürde kara kuvvetleri temelinde bir eğilimde olduğu hâliyle kaçınılmaz bir gelişmedir. Özellikle 1960'larda Hint ordusu zırhlı personel taşıyıcılarla donatılmış, yeni mekanize piyade birimleri oluşturmuş, hızlı hareket edebilen RAPID (Reorganized Army Plains Infantry Divisions) örgütlenmelerle baştan reform edilmiştir (Romjue, 1984, s. 27). Bu dönemde ordu reform edildikten sonra hava kuvvetleri komutanlığına verilen temel görev sınır bölgelerinde saldırı gerçekleştirmek değil, sınır hattı topraklarına askerlerin hızlıca konumlanabilmesi için nüfuz merkezleri oluşturarak stratejik bilgi edinebilmektir (Smith, 1994, s. 144). Esasında Sundarji Reformları olarak da adlandırılan bu doktrin politikalarından örnek alınmış bu sistem, ABD'nin hava kuvvetlerinde uygulanan bir stratejik doktrindir (Ahmed, 2012, s. 12). Fakat gözden kaçırılan temel husus ABD, bu stratejiyi çift kutuplu bir dünya düzeninde istihbarat elde edebilmek istediği dönemlerde kullanmaktaydı. Özellikle yumuşama (detente) dönemine kadar geline kadar ABD bu doktrin ile kendi ana karasını tehdit edebilecek unsurlara karşı önceden bilgi edinebilmek ve olası askerî tehlikeleri önleyebilmek üzerine bir strateji kurgularken, esasen keşif ve güvenliği

sağlama üzerine bir doktrin öngörmüştü. Çift kutuplu ve rekabetçi bir dünya düzeninde kendi ana karasını savunmak üzerine böyle bir doktrin benimsemek elbette bir ülkenin ileri görüşlülüğünün göstergesi olabilir. Fakat bir meydan muharebesinde böyle bir doktrin kullanılıp nüfuz elde etme girişimi bir ülkenin sadece hava savunmasını değil, mevcut sistemde kara kuvvetlerini de tehlikeye sokabilir. Politik bağlamdan bağımsız bir düzende böyle bir saldırı doktrinine bağlı kalınarak saldırı eylemine odaklanmak Brasstacks gibi bir tatbikatta işe yarayabilir (Chari vd., 2007, s. 33); fakat geçmişin savaş muharebelerinin çoğu kaynakların kıt, askerî düzenin modern anlamda sağlanmamış olduğu bir düzende başarılı olması düşük bir olasılıktır.

Günümüzde böyle bir doktrinde ısrarcı olmak, mevcut statükoda düzen sağlayamayacağı gibi olası bir savaşta ciddi kayıpları da beraberinde getirebilir. Nitekim 2000'li yıllara girilmeden önce Kargil'deki savaş bu durumda habercisi olmuştur. Bu savaş, Hindistan ve Pakistan'ın nükleer güç elde etmesinden ortalama bir yıl sonra gerçekleşmiştir. Hint ordusunun temel hedefi kara ordularının bölgede kontrolü sağlayabilmesi için mevcut hava kuvvetlerinin istihbarat bilgisi elde edinmesi ve kontrol hattı sağlanabilmesi için kara kuvvetlerini desteklemesi üzerineydi (Ahmed, 2012). Nitekim savaşa ABD'nin diplomatik kanallarla müdahale etmesi sonucu çatışma süreci uzun sürmemiştir. Fakat bu diplomatik hamlelerde iki devletin ortak bir konuda fikir birliğine varmasını sağlanamamıştır (Ladwig III, 2007, s. 161). Mukherjee, genel olarak muharebede nükleer caydırıcılığın olmasından dolayı Ortodoks saldırı doktrininin hâlen etkinliğini koruduğunu savunmaktadır (Mukherjee, 2020, s. 13). Nitekim bu yaşanan krizlerin hepsi Hindistan'ın askerî hareketlerinin başarısı ile sonuçlanıp sonuçlanmadığından da öte, büyük kara kuvvetleri seferberliklerinin sınırlı bir fayda sağladığı ve Hindistan'ın Ortodoks saldırı doktrininin stratejik kısıtlama politikası bağlamında başarı sağlayacağını göstermektedir.

Görüldüğü üzere Hindistan ordusunda gerçekleşen her reform hareketinin merkezinde kara kuvvetlerini destekleme ve kuvvetlendirme hedefi yatmaktadır. Böyle bir hedef belirlenmesindeki temel sebep, Hindistan'ın askerî politikalarında misilleme hareketi ya da topraklarını fiilen kontrol etme isteğinden kaynaklanmaktadır. Fakat buradaki temel sorun kara kuvvetlerinin fiili sayısının artırılarak bölgede kontrolün sağlanmasının herhangi bir topyekûn muharebe esnasında kara kuvvetlerinde ciddi kayıplar doğurabileceği tezi üzerinedir. Bu durum ordunun yapısını bir savaş doktrini içerisinde oluşturulması ile değil, bölgede çatışma çıkmasının engellenmesi üzerine kurgulamaktadır. Bir çatışma

çıkması riskine yapılan daimî atıf ise rakip ülkelerin bölgedeki radikal terör gruplarını desteklemesiyle bölgede çatışmayı artırıcı bir takım eylemin oluşturulması ile alakalıdır. Peki, bu konjunktürde bahse konu doktrinde ordunun görevlerinin polisinin görevlerinden farkı nedir? Yapılan yatırımların çok daha azı ile mevcut statükoda iç güvenlik birimleri daha verimli bir şekilde kullanılarak da güvenlik sağlanabilir. 2001 yılında Srinagar'daki terör saldırılarında bu doktrin çerçevesinde yeni bir teşkilatlanmaya gidilmiştir. Aynı zamanda bu yapılanma 2017 yılına kadar Hindistan ordusunun temel savaş doktrini olmaya da devam etmişti. Fakat 21.yy'daki kaygan küresel ortam Hindistan'ın bu doktrin yerine topyekûn bir savaştan hibrit bir çatışma ortamına kadar tüm savaş katmanlarını kapsayıcı genel bir doktrin benimseyip ordunun modernizasyonunun da bu bağlamda geliştirilmesini gerekli kılmaktadır.

2. TEKNOLOJİK GELİŞMELER VE STRATEJİK HATALAR: DEĞİŞEN SİSTEMDE ESKİ DOKTRİNDE DİRETMELER

Hindistan 1999'da son konvansiyonel savaşını verdiği için beri, küresel askerî ve stratejik ortam önemli ölçüde değişti. O dönemden günümüze Hindistan'ın krizlere verdiği kararsız tepkilerden de görüleceği üzere, Hindistan'ın askerî yapısı ve ordudaki güç dağılımı hâlen stabil olmamıştır. Hindistan'ın savunma sanayisi üzerinde yapılan inovasyon ve modernizasyon çalışmaları, askerî stratejilerin topyekûn, planlı ve ortak bir şekilde efektif olarak çalışabilmesini engellemektedir. Bir devletin yeni bir askerî doktrin geliştirmesi kendisine tehlike olarak gördüğü unsurlardaki askerî doktrinleri inceleyerek kendi askerî doktrinini geliştirmesini (Connable vd., 2016, s. 7); eğer mevcut doktrini geliştiremiyorsa da yeni stratejik saldırı ve savunma doktrinini geliştirmesini gerekli kılar. Özellikle devletler; yerleşik daimî bir düşmana sahipse, akut bir güvenlik krizine karşı kendi doktrinini beklenmedik bir çatışma ya da muharebe zamanında düşmanın stratejilerini, çatışmaya girecek coğrafyanın yapısını da gözlemleyerek elde ettiği veriler ile kendi doktrinini geliştirmeye çalışırlar (Palka & Galgano, 2005, s. 76). Hindistan için bu çalışma izlenceleri nükleer silahların kullanımı, Çin'in askerî modernizasyonlarını ve yeni askerî teknolojilerini takip edebilmek ve son olarak da yeni askerî teknolojiler beraberinde izlenen askerî strateji politikalarının son dönemde belli başlı tehlikeleri engelleme kabiliyeti ile ilgilidir.

Bu göstergelerden en tehlikeli ve ağır sonuçları olması muhtemel olanı, Hindistan ve Pakistan'ın nükleer güce sahip olduktan sonra öngörülemez bir caydırıcılık ve riskler barındırmaları ile ilgilidir. Hindistan'ın Çin ve Pakistan ile giderek artan düzeyde bir nükleer caydırıcılık sarmalı içine girmesi, günümüzde

büyük bir konvansiyonel savaş riskini de azaltmaktadır (Shivane, 2021, s. 51). Kargil Savaşı sonrasında iki ülke de nükleer silahları test etmeden envanterlerine almaya başlamıştır. Bu savaş esnasında taraflar askerî stratejilerini nükleer güç nezdinde değerlendirmeden savaşa girmişlerdir. Belirli bir öngörülemezlik sonucu, iki ülkenin de çatışmanın kontrolden çıkmaması için savaşta cephelerini yerel kaynaklarla güçlendirmeye çalışmıştır (Mansingh, 1984). O zamandan günümüze Hintli politikacılar, bu nükleer tırmanışı engellemek adına izledikleri politik tutumlarda son derece hassas davrandılar. Buna karşın Pakistan ise Hindistan'a karşı çeşitli grupları destekleyerek sınırda Hint ordusunun rahat düzen alabilmesini engellemiştir. Buna rağmen Hindistan çatışmayı düşük seviyede tutmak için gerilla hareketlerine karşı askerî bir tepki vermekten düzenli olarak kaçınmaktadır. Bu konjonktürde, Ortodoks bir saldırı doktrini ile olası büyük bir çatışma içine girilmesi durumunda, mevcut nükleer güç kullanma tehdidi savaşların yıkıcı risklerini de Hindistan lehine artıracaktır. Bu durum her ne kadar büyük bir konvansiyonel savaş riskini azaltsa da Hindistan'ın bu savaş doktrininde diretmesi, mevcut kapasitesi ile ihtiyacı karşılamada yetersiz kalmaya devam edecektir.

Nükleer caydırıcılık büyük askerî kayıpları olası kıldığından, bugün Hindistan askerî modernizasyon alanında özgün proje ve strateji yönetimi yapmaktan açıkça kaçınmaktadır. 1962'den beri Hint ordusu sivil-asker ilişkilerinde daha bağımsız bir askerî politika anlayışına sahiptir. O dönemden beri Hint ordusunun düzenli bir başarı elde edememesi ve sürekli bir terör tehdidi içerisinde olması, savaş stratejisi konusunda baştan plan ve vizyon belirleyip strateji geliştirmesini de mümkün kılmamaktadır. Tabii Kargil Savaşı sonrasındaki büyük ümitler ve elde edilemeyen reel başarılar, son dönemdeki çeşitli inovasyon çalışmalarını da tetiklemiştir. Fakat bu durum günümüzde hâlen 1980'lerde başlatılan bir dizi başarısız yerleşme ve teknoloji transferi hamlesini de beraberinde getirmiştir. Askerî ödenek ve bütçenin çoğunun kara ordusuna ayrılması; Tejas gibi bir uçağın hâlen seri üretime geçememesine, yerli helikopter projelerindeki hataları gidermek için gerekli çalışmamaların yapılamamasına, hatta düşük ve orta menzilli hava savunma füzeleri dâhil birçok projenin uzun bir dönem geliştirilememesine sebep olmuştur (S. Jayaraman, 2020). Ancak her ne olursa olsun bu başarısız inovasyon hamleleri bile Hintli politikacıları mevcut doktrinin temellerini sorgulamaya zorlamıştır.

İkinci büyük stratejik tehlike ise Çin'in askerî teknoloji ve modernleşme çalışmalarında aldığı sıra dışı mesafe ile ilgilidir. Çin ordusu, son dönemde kara sınırlarında uzun bir dönemdir devam eden tehlikelerden de öte neredeyse Hint okyanusuna komşu bütün ülkelerin karasularını tehlikeye atacak derece saldırgan

bir güce ulaştı. Deniz kuvvetlerinin modernizasyonunda navigasyon teknolojilerindeki devrim niteliğindeki haritalama metotlarındaki ilerlemeleri donanmasında oldukça verimli bir şekilde kullanan Çin ordusu, askerî uçak ve deniz gücü envanterindeki teçhizatlarla Hindistan'ı dört bir yandan sayı üstünlüğü ile kuşatmakla kalmamış; üstüne Hindistan'a komşu ülkeler ile de irili ufaklı birçok stratejik iş birlikleri ile mevcut konumunu daha da güçlendirmiştir (Luis, 2021). Bununla beraber Çin'in ürettiği bu ürünlerin birçoğunun fikri mülkiyeti de kendisinde bulunmaktadır. Çin bütün bu yatırımları yaparken aynı zamanda örgütsel birçok doktrin reformu da geliştirmiştir. Bu reformlar sadece mevcut envanterin sayısını artırmakla kalmamış; aynı zamanda daha hızlı ve çevik bir savaş performansı sağlamak için, olası bir muharebede karar alma sürecini hızlandırarak siber ve uzay desteği ile bütün askerî hizmetlerini tek bir merkezden yönetmesine yardımcı olmuştur (P. K. Singh, 2016, s. 22). Ayrıca Çin ordusu kapasite olarak büyümek ve kalkınmakla beraber, aynı zamanda Hindistan için de gün geçtikçe daha büyük bir tehdit olmaya başlamıştır. Askerî teçhizat satışı ve başka ülkelerin limanlarına yaptığı yatırımlar ile Güney Asya ve Hint Okyanusu'nda stratejik nüfuz kazanmaya başlayan Çin, Aden Körfezi'ne kadar uzanan bölgede askerî varlığını günümüzde gün geçtikçe daha fazla hissettirmektedir. Hint okyanusunda gri bölgeler savını kullanarak bölgede çatışma yaratacak faaliyetler peşinde olan Çin, bir oldubitti ile Hindistan'ı zorlayıcı bir baskı ile gerilimli bir ortamda hata yapmaya zorlama gayreti içerisinde (Luis, 2021). Hindistan ise bu yayılcılığa karşı Quad ve Aukus gibi ittifak oluşumlarına dâhil olarak bölgede denge kurmaya ve mevcut savaş doktrini ile bölgede Çin'e karşı stratejiler geliştirmeye çalışmaktadır. Ayrıca Hindistan'a komşu ülkelerin Çin'e bağımlı hâle gelmesi sonucu askerî alanda böyle dengeleyici ittifaklarla Çin'e karşı bir politika geliştirmeye çalışıyor. Çin'in Hint-Pasifik bölgesinde böyle bir politika izlemesindeki temel sebep bölgede kendisine bağlı bir çeşit ortaklık oluşturma girişiminden kaynaklanmaktadır (P. K. Singh, 2016). Nitekim ekonomik nedenlerle bu devletleri zorlamak ve siyasi nüfuz alanlarını etkilemek, bu ülkelerin Çin'e olan zorunlu bağımlılıklarını daha da kolaylaştırmaktadır. Borç tuzağı adı verilen bu diplomatik girişim, Çin'in bölgedeki siyasi karar alma mekanizmalarını daha kolay kontrol edebilmesini sağlamaktadır.

Hindistan her ne kadar son dönemde bu yayılcılığa çeşitli ittifaklara dâhil olarak bir karşı duruş sergilemiş olsa da bu tepkiler Hindistan'ın bağımsız bir askerî saldırı doktrini izlemesini mümkün kılmamaktadır. Çin'in Nepal, Sri Lanka,

Maldivler ve Pakistan'a uzanan askerî ekipman ve altyapı yatırımlarına karşın, Hindistan ise kendi sınırları içerisinde altyapı ve ulaşım ağını yıllarca ihmal etmiştir. Bu bakımdan Çin'e karşı Hint-Pasifik'teki yeni vizyon ve ittifakları desteklemekte ısrarcı olan Hindistan, bu faaliyetlerde Ortodoks saldırı doktrininin bir getirisi olacağına inanmaktadır (Tarapore, 2020). Bu durumda askerî doktrinde yatırım ve modernizasyon çalışmalarının kara kuvvetlerine ayrılmasına, bu bütçenin de inovasyon çalışmalarında kullanılmak yerine askerî teçhizatı ithal yollarla edinmesine sebebiyet vermektedir. Her ne kadar Hindistan kara kuvvetleri son dönemde kuzey sınırlarındaki tehditlerden ötürü bir saldırı doktrini iyileştirmesi yapmayı bir kenara bırakıp ülkenin genelini kapsayıcı bir savunma vizyonuna daha fazla ağırlık verse de (Babar & Mirza, 2021, s. 88), Çin'den gelmesi muhtemel kapsamlı yeni bir tehdit ile sınır güvenliğinin önceliğine tekrar ağırlık verecektir.

Son önemli stratejik tehlike ise yeni askerî teknolojilerin kurumsallığı ve askerî teçhizatın birbiri ile uyum içinde kullanılabilmesi ile ilgilidir. Hindistan'ın asker teknolojilerdeki değişimlere ayak uydurabilmesi için, örgütlenmesinde ve savaş doktrininde temelden bir değişim yapması gerekmektedir. Özellikle ABD ve Çin, son dönemde muharebe hazırlığı ve dayanıklılığı ile ilgili askerî modernizasyon çalışmalarında önemli mesafe kat etmişlerdir. Keşif, gözetleme, komuta ve kontrol teknolojisine dayanan askerî teçhizatlarını ileri teknolojiye taşıyan bu ülkeler, savaş unsurlarını üstün savaş farkındalığı yaratacak teknolojik seviyelerle çok farklı bir boyuta taşımışlardır. Özellikle Çin bu teknolojiler ışığında yeni savaş kavramları ve doktrinleri geliştirmiştir. Pakistan ise özellikle Türkiye ile ortak yürüttüğü insansız hava araçları ve hava savunma sistemleri ile muharebeler sırasında tam donanımlı bir şekilde muharebe sahasında çok daha kolay plan ve stratejilerini geliştirebilmektedir. İleri teknolojik teçhizatlar, düşman toprakları olarak nitelendirilen bölgelerin derinliklerinde nispeten düşük maliyetle saldırılabilmek için çeşitli kısa ve orta menzilli füzeler ve kamikaze dronelar kullanarak hassas saldırı gerçekleştirmesini mümkün kılmaktadır. Hassas sensor sistemlerinden akıllı füze başlıklarına, hatta bu teknolojileri birbirine bağlayan ağlara kadar daha karmaşık yapay zekâ ile desteklenmiş otomasyon ve insansız sistemlerini kullanan orduların sayısı da gün geçtikçe artmaktadır.

Bu sistemler elbette mevcut askerî doktrini ile kolayca elde edilebilecek ya da modernize edilebilecek sistemler değil. Bu sistemlerin etkili bir şekilde entegre edilebilmesi için mevcut askerî doktrine uyumlu bir şekilde uyarlanması gerekir. Çin çok uzun yıllar elindeki envanteri modernize edebilmek için farklı

hizmetlerdeki personelini mevcut envanteri modernize edebilmek için görevlendirdi (Luis, 2021). Çin'in bu modernize edilmiş ürünlerini test etmesi bile on yıla yakın bir zaman aldı. Bu modernize serüvenini mevcut savaş doktrininde verimli bir şekilde kullanabilmek en güçlü ordular için bile zorlu bir süreç olabilir. Örneğin ABD hem savaş zamanı hem de barış zamanlarında ordularla rekabet edebilmek için tüm kara, deniz, hava ve siber birliklerini birbiriyle ortak çalışabilmesi için yeni nesil bir savaş doktrini üzerinde çalışıyor (O'Hanlon, 2019, s. 14). Kara sahasını belirli bir çatışma alanı olarak görmeyen modern ordular, düşman sistemlerini hızla yok edebilmek için yararlanabilecekleri her elementi mevcut doktrinlerine entegre etme gayreti içerisindedir. Daha da önemlisi; bu teknolojilerin yaygın bir şekilde kullanılabilmesi, yalnızca güçlü ve adet olarak fazla olan ordularla değil, günümüzde birçok ülkenin ordusu tarafından test edilip bir çatışma ya da muharebe esnasında kullanılıp test edilmesiyle mümkündür. Şu durumda Hindistan'ın Ortodoks saldırı doktrinini mevcut inovasyon ve modernizasyon çalışmaları ışığında başarıya ulaşması Hindistan ordusunun envanterinin herhangi bir muharebede ya da çatışmada test edilmesiyle mümkündür. Yeni bir savaş doktrini ile mevcut askerî yapılanmanın üstünde reform yapılması, hem mevcut askerî yatırımların daha verimli bir şekilde kullanılması, hem de ülkenin toprak güvenliğinin daha net sağlanabilmesi için büyük önem arz etmektedir.

3. YENİ VİZYONDA BAĞIL POLİTİKALAR: MODERN ASKERİ DOKTRİN ARAYIŞLARI

Her devrin konjonktürüne askerî açıdan uyum sağlamak, doğru stratejik değerlendirmeler ve politika seçeneklerini rasyonel bir şekilde analiz edilmesi ile mümkündür. Bu analizlerin teorik perspektifi, periyodik bir stratejik planlama süreci oluşturularak, mevcut askerî teçhizatların teknolojik üstünlükle coğrafi yapıda potansiyel düşman unsurlarını uzun dönemde ülke topraklarından uzak tutmasını hedeflemektedir. Örneğin Çin, bu planlama sürecinde düzenli olarak ulusal güvenlik stratejisi hazırlamakta, çıkarlarının olduğunu iddia ettiği her bölgedeki gelişmeleri yakinen takip etmekte ve mevcut düzende bir açık ya da yetersizlik gördüğü takdirde bölgedeki askerî gücünü hızlıca artırmaya yönelik bir dizi stratejik politika izlemektedir. Hindistan, Ortodoks saldırı doktrini bağlamında, düzenli bir planlama stratejisi üretmediği gibi, herhangi bir tehlike ya da çatışma anında izleyeceği bir stratejik politikadan da yoksundur. Bununla birlikte Hindistan'ın askerî stratejileri, şimdiye kadar ulusal düzeyde bir stratejik değerlendirme ve politika analizinden de yoksundur. Bu nedenle Hindistan'daki

savunma bütçeleri ve bunların misyonları kademeli olarak önceliklerinin analiz edilmesi yerine bir önceki yılın mevcut statükosunun analizi üzerinden test edilmektedir (Moitra & Chatterjee, 2022, s. 4). Böyle bir süreçte de hâliyle tehlikelerin erken tespit edilmesi mümkün olmamaktadır. Bu nedendir ki, Çin'in askerî yeteneklerinin devam eden süreçte büyümesi sistematik olarak takip edilememiştir. Benzer şekilde mevcut Hindistan'ın askerî doktrini, ulusal stratejik gereksinimlerin birleşik bir değerlendirilmesi olmaktan ziyade, hizmet tercihlerine uyacak şekilde geleneksel olarak bireysel hizmet unsurlarına odaklanmaktadır. Fakat son dönemde Hindistan'da yeni kurulan Genel Kurmay Başkanlığı pozisyonu bu düzensizlik ve plansızlığı kontrol altına alabilmek adına potansiyel bir yeterliliğe sahiptir.

Askerî hizmetlerin organizasyon şeması, doktrin değişikliklerinin önündeki en büyük engellerden biridir. Geniş çaplı bir inovasyon çalışması, orduların genellikle saldırgan doktrinler için örgütsel bir test aşamasını da gerekli kılmaktadır. Bu test aşamasında izlenen genel politika, mevcut envanterin bir doktrin çerçevesinde ne şekilde kullanacağını belirlenmesi açısından büyük önem arz etmektedir. Bundan dolayıdır ki doktrin değişiminin pekiştirilebilmesi her ülkede zaman alabilir (Clary, 2018). Ordulardaki hizmet sürelerinin kısıtlı olması, benzer reform düşüncesine sahip kişilerin görev sürelerinin erken dolması ve ardıllarının bu reformları izlemelerinin garanti bir durum olmaması, çoğu ülkenin askerî yapılanmalarının büyük bir doktrin değişikliğinde bürokratik zorluklarla karşılaşması mevcut düzenin bozulması riskinden dolayı başarısız olmaktadır. Hindistan da bu gibi temel sebeplerden ötürü Ortodoks saldırı doktrinini destekleyen köklü uygulamalarda ısrar etmektedir. Son dönemde değişim isteyen bürokrasi ve “Cold Start” oluşumları, bu doktrin de revize edilmesi için iyi bir fırsat olarak değerlendirilmektedir (Ladwig III, 2007). Bu girişimler, Hindistan'ın askerî sisteminin stratejik faydalarını yeniden hesaplamaktan öte, Hindistan ordusunun taktiksel etkinliğinin ve hazır olma durumunun optimize edilmesine yönelik girişimlerdir. 2018 yılında Hindistan Genelkurmay Başkanı Ripin Rawat, bu reform girişimlerini daha da ileri bir seviyeye taşımakta ısrarcı olmuştur. Çeşitli reform girişimleri ile ordudaki 100 bin kadar personelin birlik oluşumları ve karargâh yapılanmalarını tekrardan düzenleyen Rawat, mevcut kara ordusunu olası bir savaş ya da çatışma durumunda operasyonel olarak hızlı hareket edilebilmesi için tekrardan örgütlemiştir (Shwkatkar Committee, 2018). Fakat 2020 yılında Rawat'ın şaibeli bir kazada hayatını kaybetmesi sonucu bu reform hareketlerinin uygulanması duraksamıştır. Son dönemde atanan yeni Genelkurmay Başkanı Anil

Chauhan ise mevcut statükoda ordunun düzeninde sivil bürokrasinin inovasyon programlarından da yararlanarak yeni bir revizyon öngörmektedir (PIB Delhi, 2022). Bu durum, doktrin değişiminin ordunun dışından bir yapılanma ile ulusal güvenlik stratejisine uyum sağlamasını gerekli kılmaktadır. Mevcut düzende bu inovasyonların ve yatırımların başarıya ulaşması için yeni bir doktrin ile daha güçlü bir düzen kurulmasının gerekliliği ve bilinciyle hareket edildiği değerlendirilmektedir.

Hindistan hükümetinin “Make in India” kampanyası, ülkenin yalnızca bir üretim merkezi olarak değil, aynı zamanda ülke genelinde programa dâhil olan sanayi sektörüne de bir imaj kazandırmıştır (Shaikh vd., 2016, s. 15). Hindistan’ın dünyanın en büyük silah ithalatçısı olması statüsünden rahatsız olan mevcut hükümet, ülkeyi bir üretim merkezine dönüştürmeyi hedefleyen gelişmiş bir savunma sanayisi kurmayı hedeflemektedir. Savunma sanayisinin üretimde kendi kendine yeterli olmasının önünü açan bu program, savunma sanayisindeki askerî birimlerin bahse konu programdan çıkan yüksek teknolojlü ürünlerle verimli kullanılabilmesini hedeflemektedir (Bhardwaj, 2018). Hindistan hükümeti, yerel savunma sanayisi ürünlerinin üretimi ve yenilenmesi, Ar&Ge ve tasarım konusunda üst düzey sistemlerin geliştirilebilmesi için hâlihazırda çeşitli kampanyalar başlatmış durumdadır (Rathi vd., 2019). Gelişmiş bir füze teknolojisi, uzaktan kontrol edilebilen otonom silah sistemleri vb. birçok teknolojik sistemler Hindistan savunma sektöründe özel ve devlet destekli çeşitli kampanyalarla geliştirilmeye çalışılmaktadır. Son dönemde, Hindistan hükümeti bu çalışmalar için Doğrudan Yabancı Yatırım’a %49 oranında izin vermiş durumdadır (*Defence Manufacturing / Make In India*, t.y.). Ülkedeki özel sektör, savunma sanayisindeki ürünlerin imalatı hususunda henüz başlangıç aşamasında olmasına rağmen, savunma sanayisi envanteri için yeterli yatırımı almış durumdadır. Bu yatırım neticesinde Tata ve Boeing birçok ortak çalışma programı için çeşitli anlaşmalar yapmışlardır. Ayrıca İsraili Rafeel firması, Kalyani grubuyla ortak bir girişim başlatmıştır. Özellikle hava savunma sistemlerinin yerleştirilmesi için birçok projeye de onay verilmiş durumdadır. Mevcut kara kuvvetleri envanterinin 2030 yılına kadar ordunun yeterli ekipmanı yerli ürünler ile donatacak seviyeye gelmesi hedeflenmektedir. Hava kuvvetlerinin inovasyon çalışmaları da birçok prototipi seri üretime geçirmeye hazırlanmaktadır. 2015’ten 2022’ye kadar Hindistan’ın savunma sanayisine toplamda 100 milyar doların üstünde yatırım yapılmıştır (Kalyani Rafael JV Begins MRSAM Missile Kits Delivery to Armed Forces, 2021). Ayrıca özel sektörden tek kaynaktan tedarik yerine çoklu tedarik edinimleri

için çeşitli anlaşmalar yapılmıştır. Fakat tüm bu inovasyon çalışmalarından çıkan ürünler, Hindistan'ın savunma sanayisini geliştirilebilmesi için mevcut statükoda bir çatışmada ya da topyekûn savaş hâlinde uygulanacak bir doktrinde yerini almamaktadır. Kısa vadeli stratejik açıları da ithal ürünlerle kapatmaya çalışan mevcut düzende Ortodoks saldırı doktrini, yapılan yatırımların test edilmesini ve mevcut envantere kullanılabilmesini de imkânsız hâle getirmektedir. Son dönemde Rusya'ya olan bağımlılığın hâlen yüksek teknoloji gerektiren ürünlerde devam etmesi, eldeki envanterin mevcut doktrinde iyileştirmeler yapılarak statükoyu güçlendirmesini engellemektedir (Sharma, 2022).

Günümüzde Rusya hâlen Hindistan'ın en büyük savunma tedarikçilerinden biridir. Stimson Center tarafından 2020 yılında hazırlanan rapora göre, Hindistan'ın askerî envanterinin %85'i Rus menşelidir (Lalwani vd., 2021). Rusya ile son dönemde yapılan anlaşmalar geçmişten günümüze kadar kara kuvvetleri ekipmanları, uçak gemisi, nükleer denizaltı, hava savunma sistemleri ve mevcut savaş uçaklarının modernizasyonunu içermektedir. 2022 yılında SIPRI'nin raporuna göre ise mevcut bağımlılık son dönemde %63 seviyelerine düşürülmüş durumdadır (Wezeman vd., 2021). Fakat bu oranın düşmesindeki temel sebep sadece kara kuvvetlerinin ürünlerinin yerleştirilmesi sonucu yapılan değişimlerden kaynaklanmaktadır. Mevcut Ortodoks saldırı doktrinindeki kara kuvvetleri merkezîliğinin sonucu olarak bu yapılanma askerî boyutta bir kalkınma için geniş bir uygulanabilirliği de imkânsız kılmaktadır. Hindistan'da büyük doktrinler için yapılan son zamanlardaki girişimler sivil bürokrasiden kaynaklanmaktadır. Kargil savaşı sonrasında K. Subrahmenyan liderliğinde toplanan komite sonrası o dönem de bir çalışma başlatılmıştır. Son dönemde ise 2012 yılında N. Chandra liderliğinde bir uzman raporu çalışmaya dâhil edilmiştir. 2016 yılında ise mevcut hükümetin önderliğinde görevlendirilen D.B. Sheketkar mevcut askerî komutanlıkların tekrardan yapılandırılıp saldırı doktrininin mevcut savunma sanayisi ürünleri ile baştan oluşturulmasına yönelik çalışma başlatılmıştır (Tarapore, 2020). Mevcut askerî ilkelerin unsurlarının küçültülmesi ve teknolojiden daha fazla yararlanılması, siber ve uzay endüstrisinin de bu doktrine dâhil edilebilmesi için 2019 yılında geniş çaplı bir reform listesi hazırlanmıştır. Bu bağlamda atılan ilk adım ise mevcut bütün askerî birimlerin tek bir çatı altında Genelkurmay Başkanlığı kurularak buraya bağlanması olmuştur. Hindistan'ın ilk Genelkurmay Başkanı Rawat, bu kuvvetlerin birleştirilerek örgütsel reformları gerçekleştirerek yeni bir doktrin geliştirmesinin önemini zamanında belirtmiştir (Pandit, 2020). Fakat Rawat'ın bir kazada vefat etmesi sonucu bu çalışmalar da

tamamen durmuş mevcut düzenin Ortodoks saldırı doktrini ile tekrar takip edilmesine sebebiyet vermiştir.

Bu konjunktürde Hindistan ordusu, savaş ya da çatışma zamanı maliyet dayatan mevcut strateji ve doktrinlerini uygulamaya, mevcut yapıyı olduğu gibi örgütlemeye ve yeni askerî teçhizatları ithal ederek envanterine eklemeye devam etmektedir. Hintli liderler, verdikleri son konvansiyonel savaş sonrası müzakerelerde koz olarak kullanılmasını bekledikleri mevcut doktrin ile topraklarını korumak için geniş kadrolu birleşik silahlı oluşumlar inşa etmişlerdir (Ladwig III, 2007). Bu yapılanma Hint ordusunun olası bir savaşta operasyonel düzeyde siyasi yönden bağımsız olarak hareket edebilmesi için tasarlanmıştır. Son dönemde ise Hint hükümeti sınır çatışmaları sonrasında askerî güç kullanımında büyük bir konvansiyonel savaş başlatmak için bir eylemden kaçınmak yönünde politika izlemektedirler. Nükleer tehditlerden dolayı Hindistan'ın, tehlikeli bir tırmanıştan kaçınmak adına, Pakistan ve Çin'in karşılaştıkları zorluklar karşısında da hâliyle çok az sayıda kullanılabilir seçenekleri kalmıştır. Bu bağlamda ordu, personel ve savunma bütçeleri mevcut bütçeden büyük ölçüde pay alırken, yarım dönemdir hem askerî savaştan yenilgiyle ayrılan mevcut askerî doktrin hem de Aukus ve Quad gibi bölgesel üçlü ya da dörtlü askerî ittifaklar ile bölgede bir denge diplomasisi izleme çabaları Hindistan'ın güvenlik tercihleri olmaya devam etmektedir. Bu bağlamda Hindistan, yeni dönemde, Ortodoks saldırı doktrini gibi temelde dost ve düşman ayrışımının keskin çizgilerle altının çizildiği bir diplomatik vizyondan uzak askerî politikalar ile güvenliğini sağlamaya çalışmaktadır. Bu durum da günümüz konjunktüründe ekonomi politikaları ile askerî politikaların stratejik bir bütünlük içinde olabilecek bir kamu diplomasisi izlenememesi ile sonuçlanmaktadır.

SONUÇ

Hindistan ordusu, geniş ölçekli topyekûn bir savaş ihtimalini ya da kara sınırlarından gelebilecek iki cephede eş zamanlı bir tehdit olasılığını görmezden gelemez. Bu bakımdan Hindistan ordusu, büyük bir kara harbi olasılığına karşı tam kapasite olarak kara ordusunu hazır bulundurmaktadır. Hindistan'ın kara sınırlarının genişliği, Pakistan ve Çin'in ordularının büyüklüğü, sınır bölgelerdeki terör faaliyetlerinin yarattığı güvenlik tehdidi ve uç bölgelerdeki diğer devletlerin yayılmacı politikaları göz önünde bulundurulduğunda, mevcut konvansiyonel gücün sürekli desteklenmesi ve askerî harcamalara ayrılan kaynağın büyük bir kısmının kara ordusuna tahsis edilmesi kaçınılmaz bir sonuç olarak karcımıza çıkmaktadır. Ancak Hindistan, sadece en tehlikeli savaş senaryolarına değil, aynı

zamanda olası hibrit tehditlere karşı da hazırlıklı olmalıdır. Günümüzde hibrit tehditler ve gri bölgeler ülkelerin stratejik iş birliklerine ve güvenlik paradigmalarının geleceğinde önemli bir rol oynamaktadır. Bu tehditleri bertaraf etmek için büyük kaynak yatırımları yerine mevcut doktrin tehdidin büyüklüğü ve çeşidine göre kategorize planlar yapılmasını gerekli kılmaktadır. Hindistan'ın Ortodoks saldırı doktrininin mevcut yatırımlar, riskler ve yöntemler tekrardan gözden geçirilerek revize edilmesi bu bakımdan önemlidir.

Günümüzde bölgesel ya da küresel güç olarak atıf yapılan devletler arasında askerî saldırı doktrini güncellenmeyen tek devlet Hindistan'dır. Bu duruma ulusal güvenlik algısının her daim riskler barındırması da büyük bir sebep olarak gösterilebilir. Fakat kapsamlı ve uzun vadeli bir vizyon olmadan ulusal güvenlik planlarının uygulanması, hem mevcut düzende ordunun hareket kabiliyetini etkilemekte, hem de savunma sanayisinin Ar&Ge ve inovasyon çalışmalarının sürdürülebilirliklerini tehlikeye atmaktadır. Hindistan Savunma Bakanlığı'nın uygulamadaki bağıl politikalarının güncellenmemesi, yeni kurulan Genelkurmay Başkanlığının sistemde organize bir yapıya bürünememesi ve bir türlü pratiğe geçemeyen yeni saldırı doktrini çalışmaları, politik ve bürokratik yapıdan da etkilenerek, Hindistan silahlı kuvvetlerinin uzun vadeli planlar yapmasını engellemektedir. Bütün bu çalışmalar ekseninde hükümetin savunma reformlarını öncelikli hâle getirebilmesinin yolu da bütün askerî unsurların tek merkezden yönetim şeması altında toplanarak yeni bir askerî doktrin geliştirilmesinde yatmaktadır. Göreve yeni atanan Genelkurmay Başkanının bu dengeyi sağlayabilmek için hava kuvvetleri, kara ordusu ve donanmayı da genel hatlarıyla kapsayan bir askerî saldırı doktrini geliştirmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak mevcut Ortodoks saldırı doktrininde her ne kadar birçok eksik ve atıl kalmış stratejiler ve politikalar yer alsada Genelkurmay Başkanlığına yapılan atamalar ve hükümetin askerî vizyonu göz önünde bulundurulduğunda, günümüzde iki cepheli bir savaş durumunun yanında kapsayıcı bir askerî doktrin oluşturulma isteği de çok açık olarak görünmektedir. Dolayısıyla bu yeni oluşturulacak doktrinde Pakistan ve Çin bağlamında bir güvenlik programı belirlenmesi kara savunma sistemlerinin yanında diğer unsurlarında merkezi odak noktasında değerlendirildiğini göstermektedir. Bu makaledeki veriler ve analizlerin de gösterdiği gibi, reform çabaları ve resmî planlama süreçlerindeki aksaklıklar, ordunun örgütsel çıkarları ve sivil bürokrasinin yönlendirdiği gelişigüzel düzenlemeler sebebiyle Hindistan'ın mevcut saldırı doktrini üzerinde bir güncellemeye ya da yeni bir modern doktrin programlamalarına gidilemediğini

gösteriyor. Bir ülkenin ordusunun felsefesini belirleyen doktrinlerde modernizasyon yapılması yalnızca ekipman ve kaynak tedarikiinden çok daha fazlasını gerektirmektedir. Mevcut tehlikelerin de yakinen takip edilmesi, eksikliklerini mevcut envanteri ve eldeki gücü de hesaba katarak modernize etmek ve yeni gelecek askerî envanter ile eski envanterin de uyum içinde çalışabilmesini sağlamaktadır. Bu uyumun olmaması durumunda, düşman topraklarına yapılacak olası bir saldırı dâhil tüm çatışma olasılıklarının hesaplanarak konvansiyonel bir saldırı operasyonunun planlanmasının yapılması, ulusal güvenlik politikalarının bir aracı olarak giderek önemsiz hâle gelecektir.

KAYNAKÇA

- Ahmed, A. (2012). *India's limited war doctrine: The structural factor*. Institute for Defence Studies & Analyses.
- Babar, S. I., & Mirza, M. N. (2021). Indian Strategic Doctrinal Transformation: Trends and Trajectory. *Journal of Security and Strategic Analyses*, 6(2), 79-100.
- Bhardwaj, D. (2018, Mayıs 7). "Make in India" in defence sector: A distant dream. ORF. Erişim Tarihi: 28.09.2022, <https://www.orfonline.org/expert-speak/make-in-india-defence-sector-distant-dream/>.
- Chari, P. R., Cheema, P. I., & Cohen, S. P. (2007). *Four crises and a peace process: American engagement in South Asia*. Brookings Institution Press.
- Clary, C. (2018). Personalities, organizations, and doctrine in the Indian military. *India Review*, 17(1), 100-121. Erişim Tarihi: 16.10.2022, <https://doi.org/10.1080/14736489.2018.1415283>.
- Connable, B., Campbell, J. H., & Madden, D. (2016). *Stretching and Exploiting Thresholds for High-Order War: How Russia, China, and Iran Are Eroding American Influence Using Time-Tested Measures Short of War*. RAND Corporation.
- Defence Manufacturing | Make In India*. (t.y.). Erişim Tarihi: 29.09.2022, <https://www.makeinindia.com/sector/defence-manufacturing>.
- Hagerty, D. T. (1991). India's Regional Security Doctrine. *Asian Survey*, 31(4), 351-363. Erişim Tarihi: 16.10.2022, <https://doi.org/10.2307/2645389>.
- Hilali, A. Z. (2001). India's Strategic Thinking and Its National Security Policy. *Asian Survey*, 41(5), 737-764. Erişim Tarihi: 16.10.2022, <https://doi.org/10.1525/as.2001.41.5.737>.
- Kalyani Rafael JV begins MRSAM missile kits delivery to armed forces. (2021, Mart 16). *The Hindu*. Erişim Tarihi: 28.09.2022, <https://www.thehindu.com/news/cities/Hyderabad/kalyani-rafael-jv-begins-mrsam-missile-kits-delivery-to-armed-forces/article34086468.ece>.
- Ladwig III, W. C. (2007). A Cold Start for Hot Wars? The Indian Army's New Limited War Doctrine. *International Security*, 32(3), 158-190.
- Lalwani, S., O'donnell, F., Sagerstrom, T., & Vasudeva, A. (2021). *The Influence*

of Arms: Explaining the Durability of India–Russia Alignment • Stimson Center.
Erişim Tarihi: 29.10.2022, <https://www.stimson.org/2021/the-influence-of-arms-explaining-the-durability-of-india-russia-alignment/>

Lintner, B. (2018). *China's India war: Collision course on the roof of the world* (First edition). Oxford University Press.

Luis, A. (2021). *China Military Power: Modernizing a Force to Fight and Win.*
Erişim Tarihi: 18.10.2022, <https://www.audible.com/pd/China-Military-Power-Modernizing-a-Force-to-Fight-and-Win-Audiobook/B09BP3WMRG>

Mansingh, S. (1984). *India's search for power: Indira Gandhi's foreign policy, 1966-1982.* Sage Publications.

Maxwell, N. (2015). *India's China war* (Revised and updated Indian paperback edition). Natraj Publishers.

Moitra, M., & Chatterjee, A. (2022). National Security and Privacy: Which Side Well The Debate move? *Indian Journal of Integrated Research in Law*, 2(2), 1-9.

Mukherjee, A. (2020). *The absent dialogue: Politicians, bureaucrats, and the military in India.* Oxford University Press.

Mukherjee, A. (2022). Towards control and effectiveness: The Ministry of Defence and civil-military relations in India. *Journal of Strategic Studies*, 1-23. Erişim Tarihi: 16.10.2022, <https://doi.org/10.1080/01402390.2022.2118115>

O'Hanlon, M. E. (2019). *The Senkaku paradox: Risking great power war over small stakes* (First edition). Brookings Institution Press.

Palka, E. J., & Galgano, F. A. (2005). *Military geography: From peace to war.* McGraw Hill Custom Publishing.

Pandit, R. (2020, Mayıs 10). *CDS Bipin Rawat: Forces must shun imports, go for 'Make In India', says Gen Bipin Rawat | India News—Times of India.* Erişim Tarihi: 29.10.2022, <https://timesofindia.indiatimes.com/india/forces-must-shun-imports-go-for-make-in-india-says-gen-bipin-rawat/articleshow/75652962.cms>

PIB Delhi. (2022). *Chief of Defence Staff General Anil Chauhan visits forward posts in Rajouri sector of Jammu & Kashmir; Reviews security scenario & operational preparedness along LoC.* Erişim Tarihi: 18.10.2022, <https://pib.gov.in/pib.gov.in/Pressreleaseshare.aspx?PRID=1870628>

- Rathi, N., Aggarwal, B., & Pandey, H. K. (2019). *Make in India Challenges in Defence Sector* (SSRN Scholarly Paper Sy 3998482). Erişim Tarihi: 29.10.2022 <https://papers.ssrn.com/abstract=3998482>
- Romjue, J. L. (1984). *From active defense to AirLand Battle: The development of Army doctrine, 1973-1982*. University of California Libraries.
- S. Jayaraman, K. (2020). The inside story of India's Light Combat Aircraft Tejas. *Nature India*. Erişim Tarihi: 28.09.2022, <https://doi.org/10.1038/nindia.2020.33>
- Shaikh, A., Kinange, U., & Fernandes, A. (2016). Make in India: Oportunities and Challenges in Defence Sector. *International Journal of Research in Commerce & Management*, 7(2), 13-16.
- Sharma, M. (2022). *Indian Military Dependence on Russia*. Institut Montaigne. Erişim Tarihi: 28.10.2022, <https://www.institutmontaigne.org/en/analysis/indian-military-dependence-russia>
- Shivane, A. B. (2021). Restructuring for India's Disputed Borders: An Appraisal. *CLAWS Journal*, 14(2), 46-61.
- Shwkatkar Committee. (2018). *Recommendations made by Shekatkar Committee*. Press Information Bureau. Erişim Tarihi: 29.10.2022, <https://pib.gov.in/newsite/PrintRelease.aspx?relid=177071>
- Singh, C. H. V. (2022, Eylül 22). *Evolution of Warfighting Strategy in India*. Erişim Tarihi: 30.10.2022 <https://www.claws.in/evolution-of-warfighting-strategy-in-india/>
- Singh, P. K. (2016). *Changing contexts of Chinese military strategy and doctrine*. Institute for Defence Studies and Analyses.
- Smith, C. (1994). *India's ad hoc arsenal: Arms procurement in historical perspective*. Oxford University Press.
- Tarapore, A. (2020). *The Army in Indian Military Strategy: Rethink Doctrine or Risk Irrelevance* (s. 4) [Working Paper]. Carnegie India. Erişim Tarihi: 17.10.2022, <https://carnegieindia.org/2020/08/10/army-in-indian-military-strategy-rethink-doctrine-or-risk-irrelevance-pub-82426>
- Wezeman, P. D., Kuimova, A., & Wezeman, S. T. /SIPRI. (t.y.). *Trends in International Arms Transfers, 2021*. 12.
- Yadav, D. S. M. (2021, Mayıs 21). *An Assessment of India's Land Warfare*
-

Doctrine. Erişim Tarihi: 30.10.2022, <https://www.claws.in/an-assessment-of-indias-land-warfare-doctrine/>